

ความรู้การจำแนกประเภทที่ดิน

โดย

ส่วนจำแนกประเภทที่ดิน

การจำแนกประเภทที่ดิน คือ การแบ่งพื้นที่ของประเทศออกเป็นสองส่วนคือพื้นที่ป่า และพื้นที่ที่ทำกิน, ที่จัดสรรของเกษตร หรือใช้ประโยชน์อย่างอื่นให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐเพื่อจำแนกที่ดินประเภทป่าไม้ใช้ให้ได้อย่างละ 50 ของเนื้อที่ประเทศ (ปัจจุบันกำหนดไว้ 40 % ของเนื้อที่ประเทศ ตามนโยบายป่าไม้) เพื่อจำแนกที่ดินที่เหมาะสมไว้จัดสรรให้ประชาชนเป็นที่อยู่อาศัย และประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพ

ความเป็นมาของการจำแนกประเภทที่ดิน

การจำแนกประเภทที่ดินได้บัญญัติในมาตรา 7 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2497 และมีได้มีการดำเนินงานภายหลังจากการปฏิบัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2501 ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์) มีบัญชาด้วยความร้อนใจและห่วงใยที่ทรัพยากรธรรมชาติของชาติไทยถูกทำลาย เช่น ป่าไม้อันเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติเป็นที่ให้ความอุดมสมบูรณ์แก่ดินเป็นแหล่งเกิดของน้ำ เป็นแหล่งเกิดผลิตผลอื่น ๆ ฯลฯ ถูกทำลายลงเรื่อย ๆ ในอัตราสูงเกินควร จึงมีบัญชาเร่งรัดให้ดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อป้องกันรักษาและปราบปรามการทำลายทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าว พร้อมกันนั้น ก็ให้พิจารณาแบ่งสันปันส่วนวางวิธีการใช้ทรัพยากรดังกล่าว เช่น การจัดสรรที่ดินให้ประชาชนพลเมืองทำมาหากินและอื่น ๆ ให้มีส่วนสัมพันธ์กันตามหลักวิชาการจนกระทั่งในปี 2503 ได้มีการดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ในจังหวัดชลบุรี เป็นโครงการนำร่องจังหวัดแรก โดยการกำหนดเป็นพื้นที่ป่าไม้ชั่วคราวไว้ก่อน (ป่าตามมติกรม. เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2504) โดยกำหนดจากพื้นที่ป่าไม้ 5 ประเภท คือ ป่าที่ได้สงวนแล้ว, ป่าที่ได้ประกาศเป็นป่าคุ้มครองแล้ว, ป่าที่อยู่ระหว่างดำเนินการสงวน, ป่าที่อยู่ระหว่างดำเนินการคุ้มครอง และป่าที่อยู่ในแผนที่จะดำเนินการสงวนและคุ้มครอง ตาม พรบ.ป่าสงวนและคุ้มครอง พ.ศ.2481 นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ บางส่วนที่จังหวัดมีความเห็นว่าจะได้ดำเนินการสำรวจเพิ่มเติมโดยใช้เป็นประเภทที่จัดสรรหรือที่ดินของรัฐ จนกระทั่งในปี 2504 จึงได้มีการกำหนดพื้นที่เป็นป่าไม้ของชาติทั้งประเทศแล้วได้เริ่มทำการสำรวจ และมีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวรเรื่อยมาจนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2525

ซึ่งในปีเดียวกัน ทางกรมป่าไม้ได้ดำเนินการประกาศเป็นป่าสงวนฯ ประมาณ 1,200 ไร่ก็ยังคงเหลือพื้นที่ป่าไม้ถาวรนอกเขตป่าสงวนฯ จำนวนมากซึ่งต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2525 ให้กรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ตามโครงการปรับปรุงการจำแนกประเภทที่ดิน หรือ โครงการปรับปรุงการจำแนกและกรรมสิทธิ์ที่ดิน ๆ ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการสำรวจในปี 2526 ถึง ปี 2531 ยกเว้นปี 2530 และได้นำผลการจำแนกประเภทที่ดิน เสนอคณะอนุกรรมการจำแนกประเภทที่ดินประจำจังหวัดคณะกรรมการพัฒนาที่ดินเพื่อพิจารณา และคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบ ตามลำดับจนกระทั่งถึงปัจจุบัน